

A10

A PRENDRE DECISIONS, T'HAN CRIDAT?

TEMPS

60 minuts.

TIPUS ACTIVITAT

Activitat per a argumentar i posicionar-se.

OBJECTIUS

Prendre consciència dels valors i criteris que utilitza la banca comercial per a realitzar les seves inversions i l'efecte que pot provocar en la relació amb les persones estalviadores.

Argumentar i expressar opinions sobre situacions controvertides o complexes, en relació a les decisions d'invertir recursos en negocis o projectes que ofereixen guanys.

CONTINGUTS

Sensibilitat crítica en relació a les conseqüències del funcionament lucratiu i especulatiu de les finances actuals.

Argumentació sobre els mecanismes que fan que el sistema financer impliqui conflictes ètics.

DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

Aquesta activitat és un **JOC DE ROL** que es pot desenvolupar en una sessió o dues segons la profunditat de la informació disponible.

La part de preparació és indispensable perquè l'activitat es desenvolupi positivament. **L'objectiu no és forçar una decisió concreta**, sinó provocar al grup-classe una disciplina de **debat** i argumentació.

És important també atendre les recomanacions del guió que acompanya aquesta activitat perquè el debat segueixi una lògica que permeti al grup entendre el **procés de presa de decisions**.

La dinàmica del joc s'explica en el guió i la informació a cada equip segons el seu rol.

MATERIAL

Guió per al professorat.

Material informatiu per als equips segons el seu rol.

Qüestionari individual.

Graella d'avaluació.

AVALUACIÓ

Proposem una graella d'avaluació juntament amb un qüestionari individual que les docents poden fer servir per avaluar l'assoliment dels objectius. Naturalment serà imprescindible atendre al desenvolupament del joc de rol i observar la conducta de l'alumnat per tal de poder extreure conclusions vàlides. Proposem parar especial atenció als següents elements:

- Preparació de la informació sobre el debat, coneixement dels arguments.
- Argumentació i expressió oral.
- Participació en el debat.

Tanmateix, és molt recomanable que cada docent triï si afegir d'altres aspectes a tenir en compte.

A més, pel que fa a la participació, el docent haurà de dinamitzar-la de forma activa, procurant un equilibri entre les intervencions de nois i noies, així com potenciant la participació de l'alumnat habitualment menys participatiu.

MATERIAL COMPLEMENTARI

1. Finançament Ètic i Solidari

<http://www.fets.org>

2. Role playing: El rol de les finances

<http://fets.org/role-playing-rol-finances>

3. Principios del Ecuador y las consideraciones en la financiación de proyectos

<https://www.dinero.com/opinion/columnistas/articulo/principios-del-ecuador-y-las-consideraciones-en-la-financiacion-de-proyectos-por-maria-alejandra-gonzalez-perez/226572>

4. Guia pedagògica per al diàleg controvertit a l'aula"

<https://escolapau.uab.cat/img/programas/educacion/Discrepancia.pdf>

ETAPA 1

PREPARACIÓ DELS ROLS (5 MINUTS)

Per dur a terme el joc de rol és necessari assignar els papers als diferents equips:

- Equip que representarà a les **persones estalviadores** del banc (5 a 6 estudiants).
- Equip que representarà a **les i els accionistes del banc** (5 a 6 estudiants).
- Equip que representarà a **una ONG** que ha investigat el projecte en el qual planeja invertir el banc (5 a 6 estudiants).
- Equip que representarà a **la companyia que presenta el projecte** i que demana que s'inverteixi en ell (5 a 6 estudiants).

La distribució física segons la quals s'ubicarà cada equip pot ser la següent:

ETAPA 2

PREPARACIÓ DELS ARGUMENTS (15 MINUTS)

Una vegada distribuïts, es reparteixen les fitxes d'informació sobre el projecte en qüestió, cada fitxa conté la informació general del projecte, les dades que a cadascun dels rols li interessa donar a conèixer i els criteris que es tindrien en compte per decidir si el projecte s'aprova o no.

CADA EQUIP HA D'ESTUDIAR BÉ LA INFORMACIÓ continguda en la seva fitxa per fer una presentació en la següent etapa i contestar les preguntes que puguin fer-los els altres equips.

En grups on sigui possible desenvolupar l'activitat en dues sessions, convé fer una ronda de la següent etapa basant-se en la informació de les fitxes i en la segona sessió permetre que els equips investiguin més dades fora de l'aula per aprofundir en el debat.

ETAPA 3

DEBAT (40 MINUTS)

El professor o professora ha de moderar els temps i els torns de paraula per a cada equip perquè es dugui a terme el debat de manera adequada.

Els torns per parlar es distribuïran de manera equitativa en tres fases:

- **Fase d'exposició:** s'ha de parlar sobre l'interès de cada equip pel que fa al projecte i aportar informació perquè els altres equips també tinguin el mateix interès (12 minuts, 3 minuts cada equip)
- **Torn d'al·lusions:** cada equip ha d'escoltar el que els altres equips diuen i respondre cadascun dels criteris que hagin esmentat a favor o en contra. (12 minuts, 3 minuts cada equip)
- **Torn de rèpliques i contrarèpliques:** de nou, cada equip que se senti al·ludit haurà d'oferir alguna explicació o argument sobre el que s'hauria de fer o deixar de fer en relació al projecte. (12 minuts, 3 minuts cada equip)
- **Torn de precís i preguntes.** Com dèiem abans, si és possible continuar amb el debat en una segona sessió, el professorat pot fer un resum de les idees clau del primer debat i encarregar que cada equip s'informi sobre el tema per continuar en una segona sessió. Els torns per parlar seguirien sent els tres que hem esmentat abans i es podria incorporar una votació per part de l'equip d'estalviadores i accionistes per saber si s'aprova o no el projecte.

Finalment es distribueix un qüestionari sobre les impressions de l'activitat que **s'haurà de contestar individualment**.

EQUIP D'ESTALVIADORES DEL BANC (5 A 6 ESTUDIANTS)

Es tracta d'un **projecte d'exploració** per trobar possibles pous de petroli al sud de Perú.

La zona on es duria a terme el projecte té alts índexs de **pobresa** en la població que l'habita i majoritàriament són **persones indígenes**, originàries de la regió amb gran vinculació a l'agricultura encara que no satisfan les seves necessitats bàsiques d'alimentació. Manquen de serveis de salut i educació.

El projecte representaria una **forta inversió a la zona**, les autoritats locals han atorgat tots els permisos per a l'explotació. S'han fet estudis ambientals per part de l'empresa que diu que no afectarà el medi ambient.

Les persones estalviadores tenen interès a invertir en el projecte **sempre que no hi hagi danys en el medi ambient** i les persones que viuen a la zona també es beneficiïn del projecte. També li demanarien als accionistes del banc que els atorguin un percentatge alt de rendiment pels seus estalvis, actualment el banc els dóna un 4% d'interès per projectes que no són controvertits, moltes persones que són estalviadores necessiten rebre rendiment del seu estalvi per millorar la seva situació econòmica.

És important escoltar els arguments dels altres equips per establir les **condicions sota les quals les persones estalviadores estarien d'acord o no**, que els seus diners s'invertís en el projecte comentat.

NOMÉS HI HA OPORTUNITAT D'EXPLICAR LA SEVA POSICIÓ EN TRES TORNOS. El primer és per establir el seu interès per invertir o no en el projecte. El segon torn ha de ser per respondre als arguments dels altres equips. El tercer torn s'ha d'utilitzar per oferir una conclusió i respondre alguna replica que s'hagi donat durant els dos tornos anteriors.

Per a cada torn l'equip podrà exposar durant tres minuts, per la qual cosa s'ha de preparar bé el que es dirà. No s'han de desviar del tema central, s'ha d'assumir el rol que ha tocat defensar, no s'ha d'interrompre a altres membres de l'equip, i es poden usar recursos dialèctics o teatrals per donar més força als seus arguments.

EQUIP D'ACCIONISTES DEL BANC (5 A 6 ESTUDIANTS)

Es tracta d'un **projecte d'exploració** per trobar possibles pous de petroli en el sud de Perú.

La zona on es duria a terme el projecte té alts índexs de **pobresa** en la població que l'habita i majoritàriament són **persones indígenes**, originàries de la regió amb gran vinculació a l'agricultura encara que no satisfan les seves necessitats bàsiques d'alimentació. Manquen de serveis de salut i educació.

El projecte representaria una **forta inversió a la zona**, les autoritats locals han atorgat tots els permisos per a l'explotació. S'han fet estudis ambientals per part de l'empresa que diu que no afectarà el medi ambient.

Les persones accionistes del banc estan molt convençudes que el projecte s'hauria de finançar perquè **el projecte significa molts guanys per al banc**. Si l'empresa que durà a terme el projecte assegura que compleix amb totes les normes i beneficiarà a les persones de la zona, el banc estaria d'acord.

Si hi hagués alguna controvèrsia pel que fa al projecte (afectar a la població indígena que viu a la regió, contaminació o altres danys), els accionistes estarien **disposats a donar un percentatge major a les persones que estalvien** els seus diners al banc perquè no retirin els seus estalvis. (Actualment els donen un 4% d'interès pels seus estalvis, estarien disposats a donar un 6% com a màxim)

Al banc li interessa molt també la seva imatge i **no vol que es faci mala publicitat** sobre els projectes on inverteix. Ha de demanar a l'empresa que fa el projecte que els danys siguin mínims.

És important escoltar els arguments dels altres equips per establir les millors condicions sota les quals el projecte podria interessar a totes les persones (estalviadores i accionistes).

NOMÉS HI HA OPORTUNITAT D'EXPLICAR LA SEVA POSICIÓ EN TRES TORNOS. El primer és per establir el seu interès per invertir o no en el projecte. El segon torn ha de ser per respondre als arguments dels altres equips. El tercer torn s'ha d'utilitzar per oferir una conclusió i respondre alguna replica que s'hagi donat durant els dos tornos anteriors.

Per a cada torn l'equip podrà exposar durant tres minuts, per la qual cosa s'ha de preparar ben el que es dirà. No s'han de desviar del tema central, s'ha d'assumir el rol que ha tocat defensar, no s'ha d'interrompre a altres membres de l'equip, es poden usar recursos dialèctics o teatrals per donar més força als seus arguments.

EQUIP DE MEMBRES DE UNA ONG QUE HA INVESTIGAT EL PROJECTE (5 A 6 ESTUDIANTS)

Es tracta d'un **projecte d'exploració** per trobar possibles pous de petroli en el sud de Perú.

La zona on es duria a terme el projecte té alts índexs de **pobresa** en la població que l'habita i majoritàriament són **persones indígenes**, originàries de la regió amb gran vinculació a l'agricultura encara que no satisfan les seves necessitats bàsiques d'alimentació. Manquen de serveis de salut i educació.

El projecte representaria una **forta inversió a la zona**, les autoritats locals han atorgat tots els permisos per a l'explotació. S'han fet estudis ambientals per part de l'empresa que diu que no afectarà el medi ambient.

L'ONG a la qual representa l'equip té un grup de persones que desenvolupen projectes d'agricultura ecològica a la zona on es vol dur a terme el projecte. Es reconeix que el projecte pot portar molta inversió a la regió però **afectarà a la població (canviarà la seva forma tradicional de viure) i al medi ambient**.

El projecte tampoc beneficiarà a la població amb noves ocupacions perquè les persones que viuen a la zona no tenen un **nivell alt de formació**, per treballar en pous petrolers es requereix una formació d'anys que l'empresa no està disposada a esperar.

Encara que l'empresa té tots els permisos per dur a terme el projecte, no és clar que si hi ha algun accident l'empresa pugui resoldre els problemes que ocasioni. L'ONG denuncia que en altres ocasions **l'empresa ha tancat les seves sucursals** als països on ha treballat i no ha resolt els conflictes ocasionats.

Si el projecte és aprovat, l'ONG estaria disposada a organitzar una campanya en els mitjans de comunicació per **denunciar que el banc és còmplice** d'un projecte que danyarà la forma de viure de moltes persones i afectarà el medi ambient. No beneficiarà a les persones de la zona perquè el petroli que s'extreu serà per vendre's a l'estranger.

L'ONG convida a les persones estalviadores que retirin els seus diners del banc i ho ingressin en altres bancs, que inverteixin en projectes respectuosos del medi ambient i per beneficiar a les persones.

És important escoltar els arguments dels altres equips per establir les millors condicions sota les quals el projecte podria interessar a totes les persones (estalviadores i accionistes) per poder argumentar en contra.

NOMÉS HI HA OPORTUNITAT D'EXPLICAR LA SEVA POSICIÓ EN TRES TORNOS. El primer és per establir el seu interès per invertir o no en el projecte. El segon torn ha de ser per respondre als arguments dels altres equips. El tercer torn s'ha d'utilitzar per oferir una conclusió i respondre alguna replica que s'hagi donat durant els dos tornos anteriors.

Per a cada torn l'equip podrà exposar durant tres minuts, per la qual cosa s'ha de preparar ben el que es dirà. No s'han de desviar del tema central, s'ha d'assumir el rol que ha tocat defensar, no s'ha d'interrompre a altres membres de l'equip, es poden usar recursos dialèctics o teatrals per donar més força als seus arguments.

Una vegada que s'ha realitzat el debat, respondre les següents preguntes.

1. COM VALORES EL TREBALL REALITZAT PEL TEU EQUIP? EN AQUESTA VALORACIÓ ÉS IMPORTANT TAMBÉ CONSIDERAR LA DISTRIBUCIÓ EQUITATIVA DE TASQUES, DE REPRESENTACIÓ I EXPRESSIÓ (HEU PARTICIPAT I PARLAT TOTES I TOTS?)

Excel·lent   Bé   Regular   Dolent

2. COM VALORES L'APORTACIÓ QUE HAS REALITZAT AL TEU EQUIP?

Excel·lent   Bé   Regular   Dolent

3. AMB AQUEST EXERCICI DE DEBAT, QUANT HAS MILLORAT EN LA FORMA DE TREBALLAR EN EQUIPS COL-LABORATIUS?

Excel·lent   Bé   Gens

4. COM VALORES EL TREBALL REALITZAT PEL TEU EQUIP? EN AQUESTA VALORACIÓ ÉS IMPORTANT TAMBÉ CONSIDERAR LA DISTRIBUCIÓ EQUITATIVA DE TASQUES, DE REPRESENTACIÓ I EXPRESSIÓ (HEU PARTICIPAT I PARLAT TOTES I TOTS?)

5. DE QUINA MANERA PODRIEN INFLUIR LES PERSONES QUE ESTALVIEN DINERS EN L'ELECCIÓ DE PROJECTES QUE FINANÇARAN ELS BANCS?

GRAELLA D'AVUACIÓ				
PREGUNTA I ELEMENTS DE VALORACIÓ	TOTALMENT	FORÇA	UNA MICA	GENS
1	TREBALL COOPERATIU. PRIMERES TRES PREGUNTES DEL QÜESTIONARI I VALORACIÓ DEL PROFESSORAT. S'HA TREBALLAT EN EQUIP I HA APORTAT ELEMENTS POSITIUS AL DEBAT.			
2	DEBAT. ARGUMENTACIÓ. ELS EQUIPS HAN PREPARAT ELS SEUS ARGUMENTS I HO DEMOSTREN DURANT ELS SEUS TORNS D'EXPOSICIÓ.			
3	DEBAT. REPLIQUES. ELS EQUIPS HAN CONTESTAT ELS ARGUMENTS DELS ALTRES EQUIPS I HAN DEFENSAT LA SEVA ARGUMENTACIÓ POSITIVAMENT.			
4	DEBAT. EXPRESSIÓ ORAL. ELS ARGUMENTS S'HAN EXPRESSAT DE FORMA CLARA, SINTÈTICA I SENSE INTERRUPCIONS, BON VOLUM DE VEU I UTILITZANT RECURSOS DIALÈCTICS...			
5	PREGUNTA 4 DE QÜESTIONARI. HA ARGUMENTAT ALGUNS ELEMENTS PER CONSIDERAR LA POCA TRANSPARÈNCIA DELS BANCS.			
6	PREGUNTA 5 DE QÜESTIONARI. HA PROPOSAT UN MECANISME DE PARTICIPACIÓ DE LES PERSONES ESTALVIADORES, DEBAT, PREGUNTES O RETIR D'ESTALVIS.			

